

Årsberetning 2008

Grøn Sydhavn Naturgruppen

Gruppen afholdt 17 arbejdsdage i løbet af sæsonen, med i snit 4,8 deltagere. I alt deltog 17 på arbejdsdagene. Desuden blev der udført diverse arbejdsopgaver mellem arbejdsdagene. Der blev endvidere afholdt 4 gruppemøder med i snit 8,8 deltagere; samt flere planlægningsmøder. Gruppen bestod af 10 stemmeberettigede medlemmer. Året var særdeles begivenhedsrigt og opløftende, med aktiviteter og initiativer som i perioder kom på tværs af kerneydelsen: den manuelle, ulønnede naturpleje.

Projekt ”Bekæmpelse af invasive plantearter på Sydhavnstippen”

I starten af 2008 sendte Naturgruppen 8 ansøgninger om støtte på i alt 130.000 kr. til gennemførelse af et naturplejeprojekt på Sydhavnstippen for sæsonen 2008.

I foråret stod det klart at projektet ville blive gennemført i beskåret form med støtte fra Grøn Vesterbro/Sydhavn (34.000 kr.), Kgs. Enghave Lokaludvalg (30.000 kr.) og Agendaråd Sydhavn (20.000 kr.). Bevillingen fra Grøn Vesterbro/Sydhavn blev senere på året refunderet af grundejeren By & Havn.

Af de bevilgede 84.000 kr. var de 4.000 kr. (fra Grøn Vesterbro/Sydhavn) øremærket til dækning af Naturgruppens løbende udgifter, mens resten skulle anvendes på lønnet bekæmpelse af invasive plantearter, især kæmpebjørneklo.

Gruppen bad tre gartnerfirmaer om at byde på den lønnede del af projektet, hvilket to gjorde. Blandt disse blev Gartner Rikke Gram valgt og der blev lidt forsinket underskrevet en kontrakt.

Den lønnede del af projektet forløb således: Den velkendte, systematiske bjørneklo-bekæmpelsesplan (udviklet af Naturgruppen) blev gennemført på hele Sydhavnstippen,

samt arealerne B1 og B2 (se fig. 5, side 5). Japansk pileurt blev fældet med buskrydder to gange syd for grusstien og kanadisk gyldenris blev fældet en gang med buskrydder syd for grusstien. Endelig blev der udført rodstikning af bjørneklo med drænsfade nord for grusstien (på fig. 4 og 5, side 4-5, ses udbredelsen af bjørneklo i 2001 og efter sæsonen i 2008). Timeforbrug til de forskellige indsatsområder fremgår af fig. 1, 2 og 3, side 3-4 (lønnet = mørkeblå).

*Gartner Rikke Gram rydder en gruppe japansk pileurt med buskrydder.
Foto: Claus Andersen, 2008.*

Naturgruppens ulønnede naturpleje forløb således: Arbejdstimer på arbejdsdagene udgjorde i alt godt 280 timer (en arbejdsdag sættes til 3,5 time).

Pga. den lønnede bekæmpelse af invasive arter, havde gruppen for første gang siden starten i 2002, resurser til en omfattende, generel landskabspleje. Timefordelingen af de forskellige ulønnede indsatsområder fremgår af fig. 1, 2 og 3, side 3-4 (ulønnet = lyseblå).

På grund af en opmuntrende dialog hen over sommeren med By & Havn og Grøn Vesterbro/Sydhavn om fårehold på Sydhavnstippen (se projekt ”Tippen Syder”, side 6), valgte Naturgruppen at koncentrere årets naturplejeindsats om arealet nord for grusstien, hvor der ikke planlægges fårehold i 2009. På dette areal valgte gruppen 12 plejeområder (se fig. 6, side 5), hvor der blev udført intensiv naturpleje. Flere tusinde hvidtjørn blev opgravet (rodsåret), bjørneklo blev rodstykket, kanadisk gyldenris blev fældet, etc. Naturgruppen kontrollerede endvidere gartnerfirmaets bjørneklobekæmpelse og rettede op på de uundgåelige overseelser (der var ikke så mange), som aftalt i kontrakten. Årets erfaringer vil indgå i gruppens forslag til en plejeplan for Sydhavnstippen.

Naturgruppens øvrige indsats: Igennem hele sæsonen blev der indsamlet store mængder henkastet affald på Sydhavnstippen. Affaldet blev efterfølgende hentet af By & Havn. Affaldsspandene ved de to borde/bænke blev tømt jævnlige i hele sæsonen (ikke kun på arbejdsdagene). Begge borde/bænke, samt bålpladsen med træstubbe, blev for øvrigt

”bortført” og beskadiget – den ene bord/bænk blev smidt i vandet – hvilket kostede meget arbejdstid at udbedre. Møblerne er nu fastgjort med wire.
 Naturgruppen er i færd med at udarbejde et skitseforslag til en plejeplan for Sydhavnstippen, et debatoplæg til en udviklingsplan for området (i samarbejde med Grøn Agenda Sydhavn), og en midtvejsrapport om bjørneklobekæmpelsen.

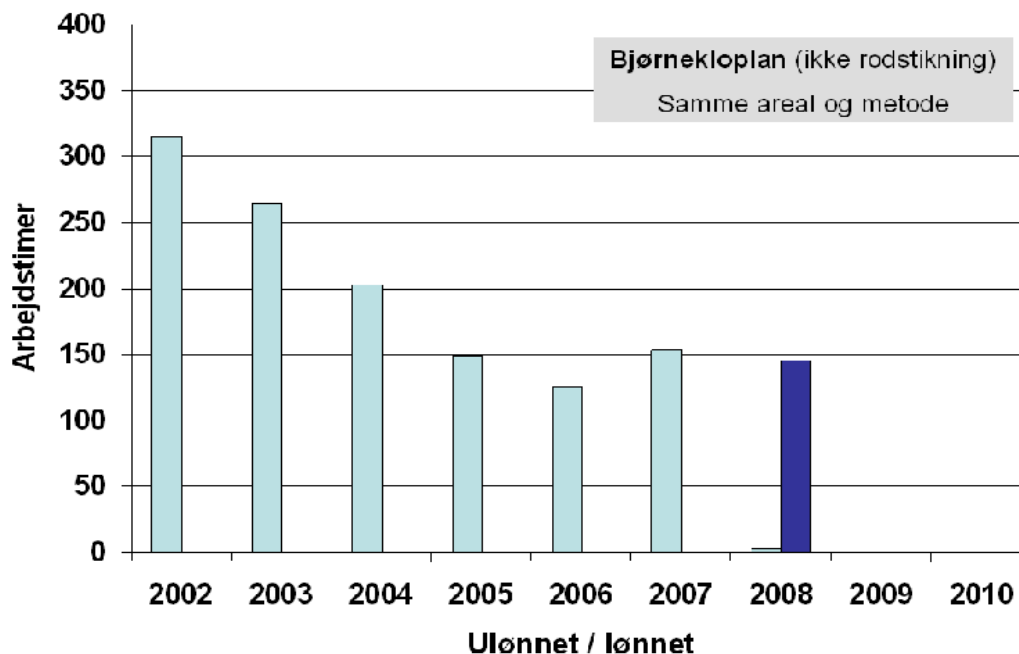

Fig. 1. Arbejdstimer brugt til gennemførelse af bjørnekloplanen (løbnet = mørkeblå). Kun det areal på Sydhavnstippen som er gennemgående i alle årene er medregnet.

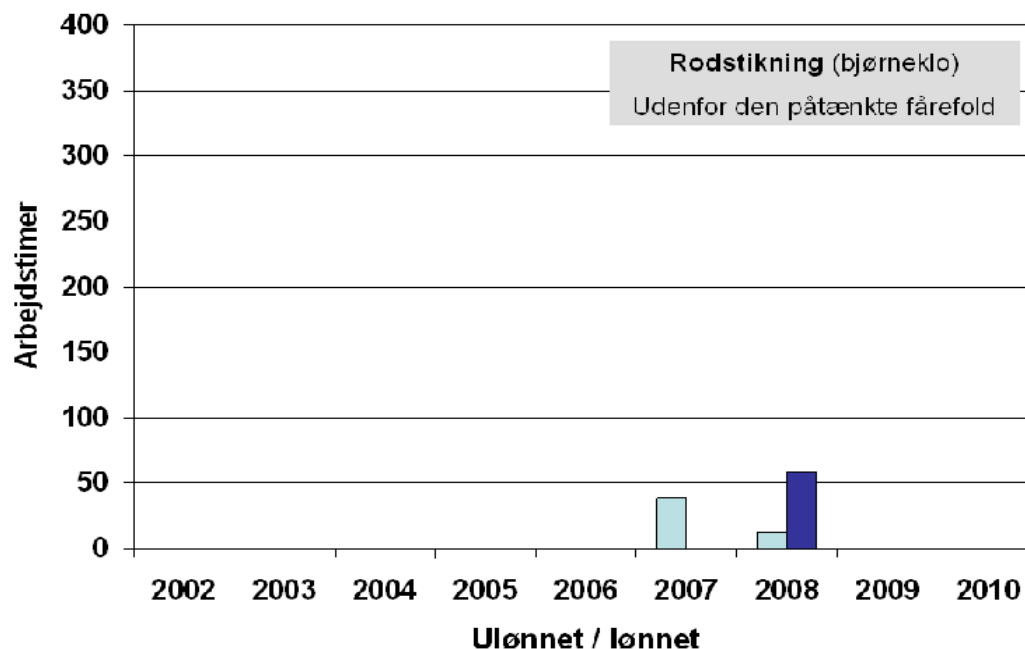

Fig. 2. Arbejdstimer brugt til rødmarkering (løbnet = mørkeblå). Rødstikning på Karens Minde området 2002-2004 er ikke medtaget.

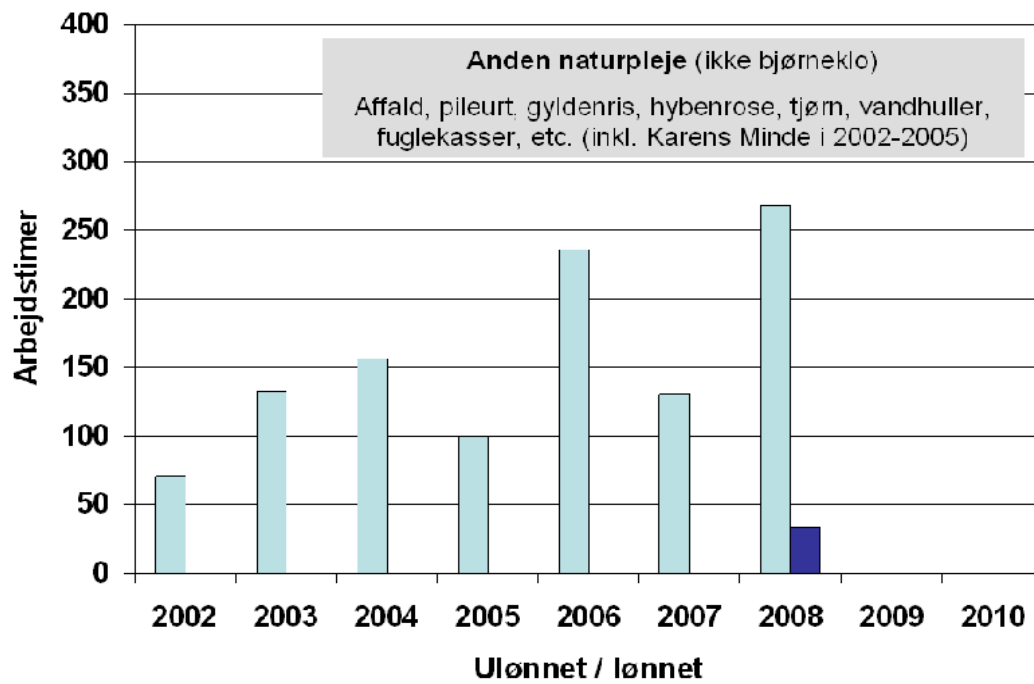

Fig. 3. Arbejdstimer anvendt på anden naturpleje end bjørneklo (lønnet = mørkeblå). Alle arealer er medregnet.

Fig. 4. Udbredelsen af bjørneklo i 2001. Medregnet er "forsinket" spiring fra frøpuljen frem til 2007 hvor rodstikningen blev påbegyndt.

Fig. 5. Udbredelsen af bjørneklo i et delområde (blå) efter sæsonen 2008. Status syd for grusstien kan beskrives som en generel udtynding og indsnævring af bestandene.

Fig. 6. De 12 plejeområder på den nordlige del af Sydhavnstippen.

Deltagelse i projekt ”Tippen Syder”

I foråret inviterede grundejeren By & Havn Naturgruppen til et møde om mulighederne for et samarbejde om fårehold på Sydhavnstippen. Mødet, som også Grøn Vesterbro/Sydhavn deltog i, blev startskuddet på en proces over flere måneder, som førte til et flerårigt projekt kaldet ”Tippen Syder” under overskriften ’grønne, lokale partnerskaber’.

Grøn Vesterbro/Sydhavn udformede en ansøgning til Skov & Naturstyrelsen, og ved udgangen af 2008 stod det klart, at projektet ville blive realiseret, om end i beskåret form. Partnerne i projektet er Grøn Vesterbro/Sydhavn (tovholder), By & Havn, Naturgruppen (manuel, ulønnet naturpleje), et fårelaug (som skal etableres), Børne- og Ungdomsforvaltningen (naturskole), Danmarks Naturfredningsforening i Kbh. og Friluftsrådet i Kbh.

Hvad indebærer ”Tippen Syder”: Kort fortalt indebærer projektet, at der kommer bjørneklo-ædende får på den sydlige del af Sydhavnstippen (med et fårehegn langs grusstien), der etableres en naturskole i nordenden (på den forladte golføvebane), vandhuller på den fredede del renoveres, den manuelle naturplejeindsats øges (især der hvor der ikke kommer får), og naturformidlingen optrappes og udvikles.

Møde i Naturgruppen om bl.a. får og placering af hegn. Fra venstre ses Helle, Hans, Eva, Katja (fra Grøn Vesterbro/Sydhavn), Signe, Anni, Kathleen og Jesper (samt Helen udenfor billedet). Foto: Claus Andersen, 2008.

Naturformidling o.a.

Pga. lukningen af hjemmesiden www.sydhavnen.net (en konsekvens af nedlæggelsen af Grøn Sydhavn og Sydhavnrådet) etablerede Naturgruppen o.a. i foråret www.sydhavnstippen.dk. Hele Agenda 21 netværket fik egne sider på hjemmesiden, ligesom nyhedsredaktionen gradvist blev udvidet til fem personer med forskelligt bagland. På hjemmesiden blev der aflagt ’rapporter’ fra alle årets arbejdsdage i Naturgruppen, ligesom der løbende blev lagt store og små nyheder om Sydhavnstippen, bydelen og kloden.

Postudsendelsen af det netop udgivne hæfte: ”Sydhavnstippen – en oase med liv i” blev indstillet, fordi indholdet visse steder var uhensigtsmæssigt pga. den seneste udvikling jf. projekt ”Tippen Syder”. Ved årets slutning er en ny version ved at være klar til trykning, udarbejdet af Naturgruppen og Grøn Vesterbro/Sydhavn (med ekstern lønnet bistand), med trykningen betalt af sidstnævnte.

Naturgruppen havde bod ved både bydelsfesten på Mozarts Plads og Frivilligfestivalen ved Karens Minde. Der blev diskuteret naturpleje, fårehold, aktuelle arrangementer, etc. med et stort antal mennesker, og der blev igen i år uddelt hundredvis af postkort med motiver fra Sydhavnstippen.

Året igennem lagde Naturgruppen jævnligt to-tre forskellige pjecer i holderne ved infostanderne på Sydhavnstippen. Gruppernes infotavle blev desuden opdateret.

Gruppen var medarrangør af en guidet fugletur (v/ornitolog Hans Schou Frederiksen, som også er medlem af naturgruppen) og en Høstp picnic – begge i samarbejde med Grøn Vesterbro/Sydhavn og By & Havn (Byliv).

Endelig kan det nævnes at Naturgruppe-medlemmer havde dialog med HedeDanmark om bjørneklobekæmpelses-metoder, deltog i en Tippen-vandretur med ansatte i By & Havn og Grøn Vesterbro/Sydhavn (pga. ønsket om fårehold), deltog i en rundvisning af Teknik- og Miljøborgmester Klaus Bondam o.a., gav en rundvisning til to ansatte i Friluftsrådet, gav input til en Frivilligcenter-publikation, og var i dialog om Tippet natur med to biologistuderende pga. deres speciale.

Naturgruppens bod ved Frivilligfestivalen ved Karens Minde. Fra venstre ses Kathleen, Claus og Helle. Foto: Signe Hermansen, 2008.

Hørings svar

Københavns Kommunes 'Center for Park og Natur' udsendte i efteråret et forslag i høring til indsatsplan mod kæmpebjørneklo. Naturgruppen indsendte sammen med

gartner Rikke Gram et detaljeret hørings svar med forslag til præciseringer (findes på Naturgruppens hjemmeside).

Repræsentation

Naturgruppen havde 2 medlemmer repræsenteret i Agendaråd Sydhavn og 1, udpeget af Agendarådet, i Grøn Vesterbro/Sydhavns bestyrelse.

Egne midler

Ved årsskiftet havde Naturgruppen en kontantbeholdning på 1.723,00 kr.

Formål og organisering

Naturgruppen arbejder for at Sydhavnstippen bevares og udvikles som et sundt naturområde med vandhuller, enge, græsningsarealer etc., til gavn for biodiversiteten og københavnernes.

Gruppen er en løst organiseret, åben arbejdsgruppe. Stemmeret i gruppens anliggende opnås ved tredje fremmøde på en arbejdsdag eller et gruppemøde.

Grøn Sydhavn Naturgruppen

Januar 2009

www.sydhavnstippen.dk/?page_id=165

Kontaktpersoner:

Helle Dahn, P. Knudsens Gade, 2. th., 2450 Kbh. SV.

Tlf. 25 69 93 90. E-mail: helle@dahn.dk

Fmd. Claus Andersen, Sjøelør Boulevard 1, 3. th., 2450 Kbh. SV.

Tlf. 36 46 77 66. E-mail: clausandersen@stubnet.dk